

Urunk színeváltozása

(augusztus 6.)

2Pt 1,16-19

Égből jövő szózat

¹⁶Mert nem kieszelt meséket vettünk alapul, amikor tudtul adtuk nektek Jézus Krisztus hatalmát és eljövételét, mert hiszen szemlélői voltunk fenségének. ¹⁷Amikor ugyanis az Atyaisten tiszteletet nyilvántított iránta és megdicsőítette, ez a szózat hallatszott rá vonatkozóan a fölséges dicsőség hazájából: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik.” ¹⁸Ezt az égből jövő szózatot mi is hallottuk, amikor ott voltunk vele a szent hegyen. ¹⁹Így a prófétai jövendöléseket még jobban hisszük. Jól teszitek, ha figyelték rájuk, mint sötétben világító lámpásra, amíg a nappal fel nem virrad, és a hajnalcsillag fel nem ragyog a szívetekben.

Urunk színeváltozásának története olvasható mindhárom szinoptikus evangéliumban (Mt 17,1-9; Mk 9,2-8; Lk 9,28-36). A jelentenek Péter, János és Jakab a tanúi, amikor Jézus Mózes és Illés társaságában tűnik fel. Az Ortodox, a Katolikus és az Anglikán Egyházban egyformán megemlékeznek róla, a legnagyobb ünnepélyességgel az Ortodox Egyházban. Órigenész óta a Tábor-hegyet azonosítják a színeváltozás hegyével, és ezt a nézetet az egyházatyák után az első Konstantinápolyi Zsinat is megerősítette, 2006-ban pedig XVI. Benedek pápa is utalt rá. A keleti szír liturgiában az V. századtól ünneplik, a Római Egyházban a X. századtól ismert. 1457-ben a török felett aratott győzelem hírére III. Kalixtusz pápa rendelte el az egész Római Katolikus Egyházban ezt az ünnepet.

A Péter levél szerzője valószínűleg ismerte már az apokrif evangéliumokat és azok csodás történeteit Jézusról. Sőt még azt is bátran feltételezhetjük, hogy a levél címzettjei is járatosak voltak ebben az irodalomban. A kánoni evangéliumok Jézusról szóló története az apokrifok fényében igen visszafogottak. Gerd Theissen mutatta ki hogy az evangélium műfaját jelentősen befolyásolták azok a Szíriában elterjedt elbeszélések, amelyek a karizmatikus tanítókról szóltak. Ezek a tanítóval kapcsolatos történeteket nem csak leírják, hanem kifejezetten tanítói cézzal bizonyos elemeit az elbeszélésnek úgy formálják meg, hogy belőle a tanító rendkívüliségére, a különleges Isten-kapcsolatra következtetni lehessen. Az apostolok maguk is Mesterük szemléletének hatására az életéről a prófécia fényében kezdtek gondolkodni. A

cselekedeteit szemlélve, Jézus aktivizálta bennük az ószövetségi próféciák, sok esetben Izajás messiási jóvendőléseit. Feltehetően, amikor Jézus tetteinek céljáról és értelméről a tanítványok vitatkoztak, emiatt fordultak a prófétai szövegekhez. Az evangéliumok szövegei arra utalnak, hogy Jézus értelmezése a prófétákkal az egyházban az evangéliumok írásba foglalása idején, személyének üdvtörténeti megértésében, már hosszabb időre visszanyúló gyakorlatra építenek. Ma már szinte meghatározhatatlan az a pillanat, amikor ez a gyakorlat arra indította a tanítványokat, hogy Jézusról, a karizmatikus rabbiról, a tanítóról mint messiási személyiségről fantáziáljanak. Annyi biztos, hogy ez nyilvános működése idején megtörtént.

Péternek már azzal a jelenséggel kell szembesülnie, hogy Jézusról jámbor legendák terjednek, és az evangéliumból ismert történeteket összekeverik ezekkel a legendákkal. Ez a keresztény irodalomnak másik szintje. Ráadásul ezekbe a művekbe egy idő után hamis, úgynevezett eretnek eszmék is keverednek, amelyek Jézus tanítását más nemkeresztény tanításokkal igyekeznek összemenni. Ennek az volt az oka, hogy maga az evangélium műfaja olyan hatásos lett, hogy a terjedő kereszténység láttán a pogány szerzők is igyekeztek ezen műfaj felhasználásával a keresztény egyházon belül népszerűsíteni tanaikat. A műfajt utánozták, de Jézus gondolatait és szavait sok esetben kiforgatták. Az első század végén már beindul nemcsak a keresztényüldözés, hanem az irodalmi küzdelem is a hiteles kereszténység ellen. A mai vallástörténeti szellem igyekszik azon az alapon összemenni ezeknek az apokrif evangéliumoknak a tanítását, hogy ugyanabban az időben keletkeztek. Mégse mindegy, hogyan viszonyultak hozzájuk a keresztény egyház tagjai és vezetői. Nem minden írás keresztény, amely keresztény frazeológiát használ. Ezt fedezték fel hamarosan a keresztény egyház vezetői, és meghatározták azoknak az írásoknak a körét, amelyből a liturgikus összejöveteleik alkalmából felolvastak, és amelyből teológiai vitái során érveltek. Az előbbieket kinyilatkoztatott, vagyis kánoni írásoknak tekintették, az utóbbiakat nem.

Az emberi találékonyság és profán művészi ihlet, a filozófiai spekuláció és a kinyilatkoztatás között, óriási különbség van. Az őskeresztény egyházban nagyon jó érzékkel megvonták az Istentől ihletett könyvek körét. Erre a tényre azért érdemes odafigyelnünk, mert a helyes hitfelfogás kialakításához szükségünk van erre a distinkcióra. Ma mindenféle írás megjelenik Jézusról. Érdemes azonban megvizsgálni, milyen szándékkal és milyen készítés alapján íródott. Az evangéliumok tekintélyével és az apostolok hitelményével senki

sem kelhet versenyre. A kinyilatkoztatás választott tanúkon és meghatározott iratokon keresztül érkezett és érkezik hozzánk, egy író sem hatalmazhatja föl magát, hogy olyan minőségben szóljon hozzánk, mint ahogy Isten szólt hozzánk kiválasztott apostolain és evangélistáin keresztül. Az ősegyházban csak azt az írást ajándékozták meg ilyen tekintéllyel, amelynek írója személyes kapcsolatban volt Jézus közvetlen tanítványaival. Az ő Krisztus-élményük egyetlen és megismételhetetlen. Ebből az eredeti forrásból merítünk még ma is.